

Kære Mormor!

Lange har jeg følt trang til at fortælle dig, hvorledes du har sat præg på min barndom. I tidens løb har vi to genopfrisket enkelte fælles oplevelser, men jeg tror aldrig, du egentlig har været helt klar over, hvilke dejlige minder, jeg har om dig og morfar.

Sidste år, da vi kørte herover til din 85 års fødselsdag, sagde jeg til mor og moster Astrid, at jeg så gerne ville holde en tale for dig, men at jeg ikke havde haft lejlighed til at få mine tanker nedfældet på et stykke papir. Jeg fortalte, hvorledes jeg ville gribe situationen an, og mor og moster Astrid syntes bestemt, jeg skulle gøre alvor af det uden manuskript; men helt ærligt - det havde jeg ikke mod til af angst for at skulle gå i stå midt i det hele. Desuden syntes jeg, at jeg egentlig ligeså godt kunne skrive et brev til dig i løbet af året, men det fik jeg heller aldrig gjort, så nu i år synes jeg, det var på tide.

Mine egne erindringer begynder i "Nordskov" på Vandværksvej i Allerød. Fliserne op til huset omgivet af sten, var et af morfars ømme punkter. Vi lærte hurtigt ikke at løbe stenene op på fliserne, for det ville morfar ikke ha'. Det så uordentligt ud, sagde han, og var ubehageligt at gå på. Nu som voksen tænker jeg på morfar, hver gang, der ligger sten på vores fliser på Gerbrandsvej, og det sker jo i hvert fald 2 gange om dagen - når jeg skal på arbejde og kommer hjem igen.

Når vi ankom til jeres entrédør, stod I altid i døren med knus og kram, for I havde set bilen fra stuevinduet. Det var herligt.

Entreen, som jeg husker, som meget lang og mørk med ferniseret linoleum, havde et utal af døre - så vidt jeg husker 5 ialt; de var som regel lukkede for at holde på varmen. Men sikken en dejlig varme, der slog mod en, når køkken-døren blev åbnet. Det hændte, at morfar alene tog imod os, men så var det fordi, du stod ved dit komfur og lavede middagsmaden færdig - og dér har du altid imponeret mig. Der var meget mere af dig dengang og sikke babser, du havde. Stor og mægtig stod du iført ternet forklæde og jonglerede

med de forskellige størrelser af jernringe, medens gnisterne føg op fra ilden. Et syn, som jeg aldrig glemmer.

A'propos babser, så var de de bedste puder, jeg kunne hvile mig ved, når mormor, morfar og jeg var alene en hverdag. Morfar kom hjem fra Fritz Hansen fabrikken hver middag for at få varm mad og derefter hvilede morfar en stund, dog ikke ved dine babser, for dér var optaget, men på sofaen - du sad i gyngestolen og jeg fik lov at sidde på skødet og lænede mit hoved mod dit bryst. Skønt - især også når du læste højt for mig af Rasmus Klump i Frederiksborg Amtsavis.

Det hændte, at telefonen ringede. I dag, må vi nok på Teknisk Museum i Helsingør for at se modellen, men det bedste for mig var at få lov til at ringe af. Der sad et lille håndsving på siden, og det skulle man dreje en enkelt gang, som signal til centralen, om at samtalen var slut. Den første gang - drejede og drejede jeg håndsvinget vildt og voldsomt i en uendelighed indtil mormor fik mig stoppet og forklaret, at telefondamen ville blive vred med al den kimen - for klokken på centralen ringede ligeså lang tid, som håndtaget blev drejet.

Efter middagsluren og en knaldtår, cyklede morfar igen på arbejde - du havde dit i huset - nemlig den gode gamle koldrulle - som du også beherskede virtuost. Jeg måtte stå og betragte dig på afstand, for den var måske farlig for små pilfingre, men for dig, så det i mine øjne ud som en leg; dog blev jeg klar over, at det var tungt arbejde, for en gang imellem klagede du over den ømme ryg. Når morbror Bent kom hjem fra skole, var det hans job at cykle ud med det smukt glatte linned, som blev anbragt på ladet af en sort Long John. Der kunne man indimellem få sig en dejlig køretur op og ned ad Vandværksvej og en længere tur, når Bent ikke var for træt.

Om eftermiddagen, hvis jeg legede i baghaven på den frønnede bæk, som bestod af en planke, der hvilede på 2 store sten, kunne jeg pludselig høre bagdøren gå op og denne specielle lyd af trasko over grus. Så var det mormor, som skulle i

høsehuset og dér fik jeg lov at hjælpe dig med fodring og indsamling af æg. Nogle gange skældte du gevaldigt ud over en skrukhøne, men oftest talte du blidt med hønsene. Der lærte du mig også at være rolig for ikke at skræmme hønsene i deres æglægning.

Mormors trasko var et kapitel for sig. De var røde med en særlig hælrem, som ikke findes mere, og faconen, ja den var formet efter megen slitage af mormors fødder med plads til samtlige knyster. Traskoene prøvede jeg at gå i - men det skulle helst ske i et ubevogtet øjeblik - ellers blev du vred; Nu kan du jo godt lide at bestemme - mormor - og det har du vist altid kunnet, så vidt jeg forstår, men jeg tror nu nok, det var for min egen skyld, fordi du var bange for, at jeg skulle komme til skade i de store "flodpramme", de var for mine små ben og fødder. Det hjalp på størrelsen, når jeg beholdt dine håndlavede hjemmesko på og det er det næste, jeg erindrer mig. Her var du også suveræn med hænderne og jeg må ærligt indrømme, at jeg er ked af, at du har glemt opskriften. Sålen var af tyk filt, hvorpå du syede et hæklet overstykke med gimpet kant - den bedste gave, du kunne forære mig; måske alle mine mostre og jeg en dag kan rekonstruere opskriften. Vi andre skal helst have en opskrift - også når vi bager - men mormor havde det hele i hovedet og i fingrene, så det var lidt vanskeligt for os at lave det samme, for når jeg spurgte mormor, hvordan gør du - ja - så lød det altid - du tager lidt af dit og lidt af dat, altså på det man kalder slump, så jeg opgav hurtigt at få nedfældet mormors hjemmebag.

Om aftenen, når vi havde spist kold aftensmad og vi havde vasket op, så kom der gang i kortene. Vi spillede Bedstemor med slag i og Gris, som jeg holdt meget af. Når der var mostre og onkler på besøg, var der ordentligt slid på kortene. Så var klokken som regel så mange, at jeg var faldet i søvn på morfars sofa med det brune broderede uldne vægtæppe - og jeg blev tit vækket af hårde slag i bordet og højroset tale og blev derfor meget forskrækket, indtil jeg så morfars leende ansigt og hørte mormors jyske stemme. Så var jeg beroliget og kunne igen falde i søvn, medens mine fingre gled

henover vægtæppet.

Inden vi skulle køre hjem blev overtøjet hentet ind fra den iskolde entré og hængt til varmning ved kaminen i hjørnet af stuen og mormor havde hentet glas af hjemmelavet syltetøj frem fra viktualiekælderen. Allerhelst ville jeg have solbær-syltetøj, men jordbærmarmeladen fortjener også at blive nævnt. Belæsset med marmelade, syltede asier og agurker drog vi hjem og næste dag hang der en duft af mormor og morfar i vores tøj. En ganske speciel lugt af Filippæbler og morfars cigarer, som jeg stadig kan genkalde.

Jeg kunne blive ved med at fortælle minder fra mormor og morfar - såsom bygning af sandslotte i grusbunken omme bag brænde- huset sammen med fætter Kurt og kusine Åse, når de var på sommerferie eller opsætning af teltet på græsplænen i bag- haven og mormor og moster Minna, som smurte madder til os og rakte dem ud af køkkenvinduet, hvorefter vi spiste dem i teltet og drak Messina appelsinvand til. Eller om vinteren, når vi kunne løbe på skøjter på mosen bagved hønsegården, men ét sted, må jeg jo slutte og det bliver med denne tak for, at jeg som barnebarn nr. 3 i rækken, har haft den glæde at kende dig i så mange år. I dag ser vi ikke hinanden så ofte, men som du nu kan forstå, vil du altid være i min mindebc og jeg ønsker, at der fortsat kan indskrives sider i denne. De sidste er, at vi har fejret jul sammen hos mor i Espergærde med dine 3 oldebørn fra Roskilde og det håber jeg må blive en tradition, selvom der også er andre, som sender bud efter dig.

Kære mormor - tusinde tak.

Jytte